



Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting

Het Nibud heeft met verbazing kennisgenomen van het voorstel om de komende jaren de kinderbijslag niet te indexeren. Allereerst vanwege de financiële consequenties voor kwetsbare huishoudens en daarnaast vanwege de, door het kabinet, aangedragen reden.

### Financiële consequenties

Kinderen kosten geld, en de kinderbijslag is daar een bescheiden tegemoetkoming in. De kinderbijslag vormt voor minimahuishoudens een belangrijk onderdeel van het inkomen. Hoe groter het gezin, hoe belangrijker het aandeel van de kinderbijslag wordt. De bijstandsuitkering blijft immers constant, maar er zijn wel extra kosten vanwege de gezinsuitbreiding. Zo vormt de kinderbijslag voor bijvoorbeeld een alleenstaande ouder met twee kinderen op bijstandsniveau ruim 10 procent van het besteedbaar huishoudinkomen. Het Nibud maakt zich dan ook zorgen over het feit dat financiële moeilijkheden kunnen ontstaan of verder oplopen als de komende jaren de kinderbijslag niet wordt geïndexeerd. Op het inkomensniveau waarop deze huishoudens leven is elke euro per maand van belang. Het niet-indexeren zal leiden tot (meer) financieel moeilijke keuzes voor het huishouden.

Ook in onze eigen koopkrachtplaatjes ziet het Nibud dat het de huishoudens met een laag inkomen zijn die over het algemeen de minste koopkrachtstijging ervaren. Zij kunnen over het doorgaans minder profiteren van fiscale voordelen dan huishoudens met een hoger inkomen. Door de kinderbijslag niet te indexeren neemt de koopkracht van deze groep af en worden de koopkrachtverschillen tussen huishoudens vergroot.

De koopkrachtplaatjes in de Memorie van Toelichting zijn niet helder: gaat het hier alleen om huishoudens met kinderen of om alle huishoudens, ook die zonder kinderen?

### Aangedragen reden

De door het kabinet aangedragen reden om de kinderbijslag niet te indexeren zijn extra uitgaven bij uitvoeringsinstanties als UWV en SVB. Het Nibud snapt de redenering hierachter niet. Het lijkt meer op een te ver doorgevoerde vorm van mentaal boekhouden, dan op een constructief argument. Mentaal boekhouden wil zeggen dat mensen hun geld, soms letterlijk, over verschillende potjes verdelen. Geld dat in het ene potje zit mag niet worden gebruikt voor uitgaven met een ander doel. Dit is een goede manier voor zelfdiscipline. Onderzoek van Centerdata (2018)<sup>1</sup> heeft uitgewezen dat dit voor kinderbijslag ook zo werkt. Door het te oormerken als geld voor kinderen en het per kwartaal uit te keren, wordt het door huishoudens ook grotendeels aangewend voor uitgaven en/of sparen voor de kinderen. Achterblijvende kinderbijslag leidt hierdoor dus zeker tot lagere uitgaven voor kinderen. Er moeten budgettaire keuzes gemaakt worden en die maakt men niet graag ten koste van kinderen. Hierdoor ligt er, zeker bij gezinnen met lage inkomens, financiële stress op de loer.

Een goede methode voor huishoudens hoeft geen succesaanpak voor de overheid en haar uitvoeringsinstanties te zijn. Blijkbaar is bedacht dat de kinderbijslag en de uitvoeringskosten van UWV en SVB in hetzelfde potje horen, en dat problemen binnen datzelfde potje dienen te worden opgelost. We hopen echter dat de overheid, zeker in deze crisistijd, wat minder verkokerd optreedt dan uit het huidige voorstel naar voren komt.

---

<sup>1</sup> <https://www.centerdata.nl/sites/default/files/onderzoek-bestedingseffect-kindregelingen.pdf>

[nibud.nl](http://nibud.nl)

Arthur van Schendelstraat 550  
3511 MH Utrecht

Postbus 19250  
3501 DG Utrecht

☎ 030 23 91 350  
✉ [info@nibud.nl](mailto:info@nibud.nl)

NL64 RABO 0300 0518 16  
KvK 41151669



Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting

De koppeling van kinderbijslag en uitvoeringskosten leidt ook tot een vreemd precedent. Als straks, zoals een ieder hoopt, inkomensondersteuning eenvoudiger en efficiënter verloopt, kunnen we ervan uitgaan dat de kinderbijslag dan extra wordt verhoogd?

Om mensen in een financieel kwetsbare positie te beschermen tegen zowel betalingsproblemen als financiële stress, raadt het Nibud aan het voornemen de kinderbijslag niet te indexeren in heroverweging te nemen. De gevolgen lijken op papier wellicht beperkt, maar zoals uit bovenstaande uiteenzetting te lezen is, kan de keuze tot niet-indexering grote gevolgen hebben voor de financiële kwetsbaarheid van huishoudens met een laag inkomen.